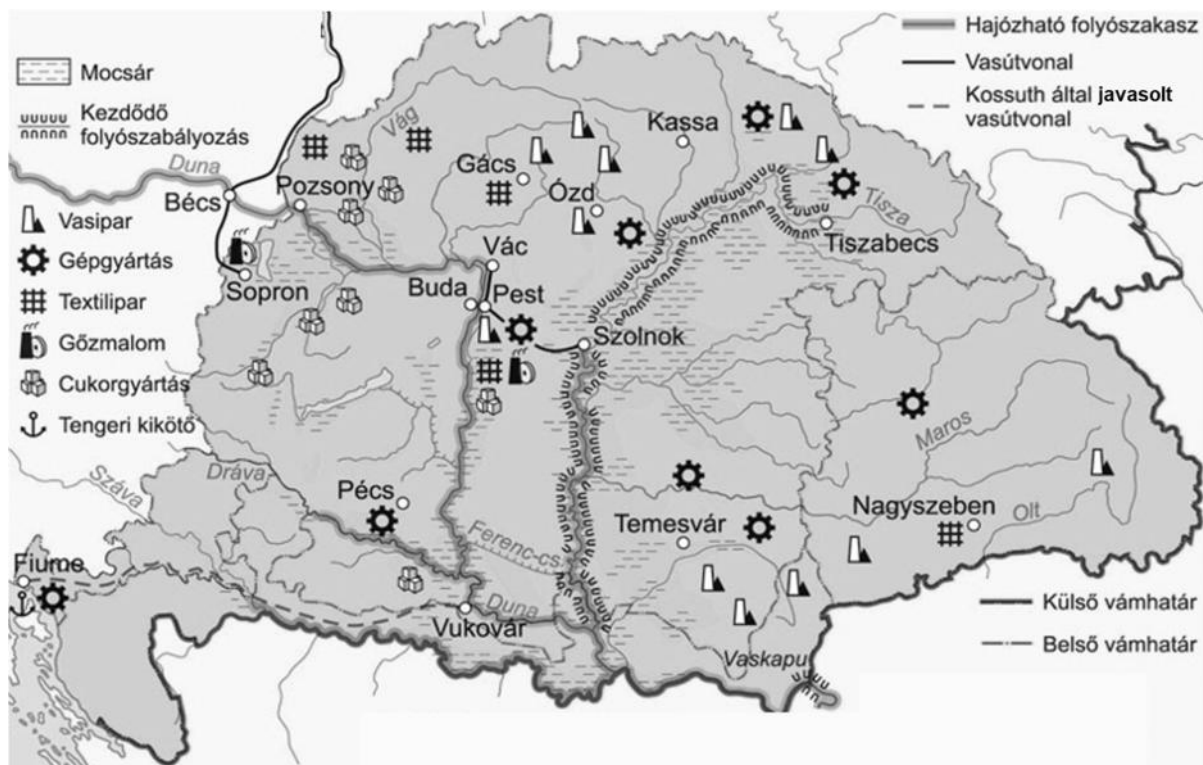

2024-től érvényes érettségi követelmények szerinti feladatok

4.3 A reformkor

2024-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-4.3

A feladat a reformkori Magyarország gazdaságával kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

Magyarország gazdasága a reformkorban

A) „Nincs más hátra, mint reménykedni, hogy a Duna vize, amely kicsit megduzzadt, újból leapad, és a [...] a sziklákba utat tudok vágni. [...] Az ottomán [török] porta kedvezően viseltetik a Dunán végzett munkálataink irányában.” (Széchenyi István levele a havasalföldi fejedelemnek, 1834)

B) „Ha egyszer honunk belsejét könnyű, biztos és olcsó közlekedési eszközök által a magyar tengerparttal összekötöttük, [...] virágzása Magyarhon gyarapodásának fok- mérője lesz; mert hiszen [...] csak azáltal lehet virágzóvá, ha az ország [...] tengeri kapujává lesz.” (Kossuth Lajos újságcikke, 1842)

a) Nevezze meg a térképvázlat segítségével azt a szorost, amelyről az A) betűjelű forrás szól! A térképvázlaton szereplő földrajzi nevek közül válasszon!

.....

b) Nevezze meg azt a várost, amelyről a B) betűjelű forrás szól! A térképvázlaton szereplő földrajzi helyek közül válasszon!

.....

c) A forrásokban megjelenő tervezett fejlesztések a közlekedés két újonnan megjelenő eszközével függték össze. Nevezze meg ezeket!

.....

d) Fogalmazza meg, mi volt a gazdasági jelentősége annak, hogy kifejezetten a forrásokban szereplő útvonalakon lendítsék fel a közlekedést és a kereskedelmet!

.....

e) Fogalmazza meg, mi volt a politikai jelentősége annak, hogy kifejezetten a forrásokban szereplő útvonalakon lendítsék fel a közlekedést és a kereskedelmet!

.....

6 pont	
--------	--

4.4 A forradalom és szabadságharc

2024-OKTÓBER-MAGYAR-KÖZÉP-4.4

A feladat az 1848-as forradalommal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„[a] A hozott törvényeket és azok következményeit tekintve fontosabbat, nevezetesebbet törvényhozásunk [...] [évszázadai] nem ismernek. Törvényeinknek, melyek e jelen országgyűlésen szentesítettek, kis kötege állodalmunk [államunk] majd minden viszonyainak lényeges megváltoztatását foglalja magában. [b] Országgyűlésünk ez alakban utószor van együtt; [c] hazatértünkör a régi viszonyokkal többé nem találkozunk.” (Zarka Jánosnak, az alsótábla elnökének zárszava az országgyűlésen, 1848. április)

a) Melyik állítás támasztja alá az idézett beszéd a) betűvel jelzett, aláhúzott részét? Karikázza be az egyetlen helyes állítás sorszámát!

1. A „hozott törvények” kimondták Magyarország elszakadását a Habsburg Birodalomtól, ami a szabadságharc kirobbanásához vezetett.

2. A „hozott törvényekkel” a forradalom elérte fő céljait, megteremtődtek a polgári átalakulás feltételei.
3. A „hozott törvények” megteremtették Magyarország és Ausztria kiegyezését, ami lehetővé tette a gyors gazdasági fejlődést.

b) Mire utal az idézett beszéd b) betűvel jelzett, aláhúzott része? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A felsőtábla megszüntetésével egykamarás országgyűlést hoztak létre.
2. Általános választójogot vezettek be.
3. Népképviselői országgyűlés váltotta fel az eddigi rendi országgyűlést.

c) A forrás szerzője a jellemzően a birtokos nemesek közé tartozó követtársaihoz beszélt. Melyik intézkedés volt a legjelentősebb oka annak a változásnak, amelyre az idézett beszéd c) betűvel jelzett, aláhúzott része utal? Nevezze meg szakkifejezéssel!

.....

d) Mely városban hangzott el az idézett beszéd? Nevezze meg a várost!

4 pont	
--------	--

4.5. Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon

4.8 A dualizmus kora

4.9. A nemzetiségi kérdés Magyarországon

2025-OKTÓBER-MAGYAR-KÖZÉP-4.9

A feladat a dualizmus nemzetiségeivel kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

A) „A Székelyföld és a Nagyalföld kompakt [egy tömbben élő] magyarsága közötti összeköttetés megszakadt, illetve megszakadóban van. [...] »Ezen vidék [értsd: a Székelyföld és a Nagyalföld közötti terület] át van szöve magyar többségű szigetekkel, és majdnem minden községben találunk kisebb-nagyobb magyar kisebbségeket. Ezek azok a pontok, melyekre

támaszkodva egy céltudatos nemzeti politika [...] még kiköszörülheti a múlt századok csapásait.«” (Bethlen István országgyűlési képviselő 1907- es véleményét idézi Romsics Ignác történész)

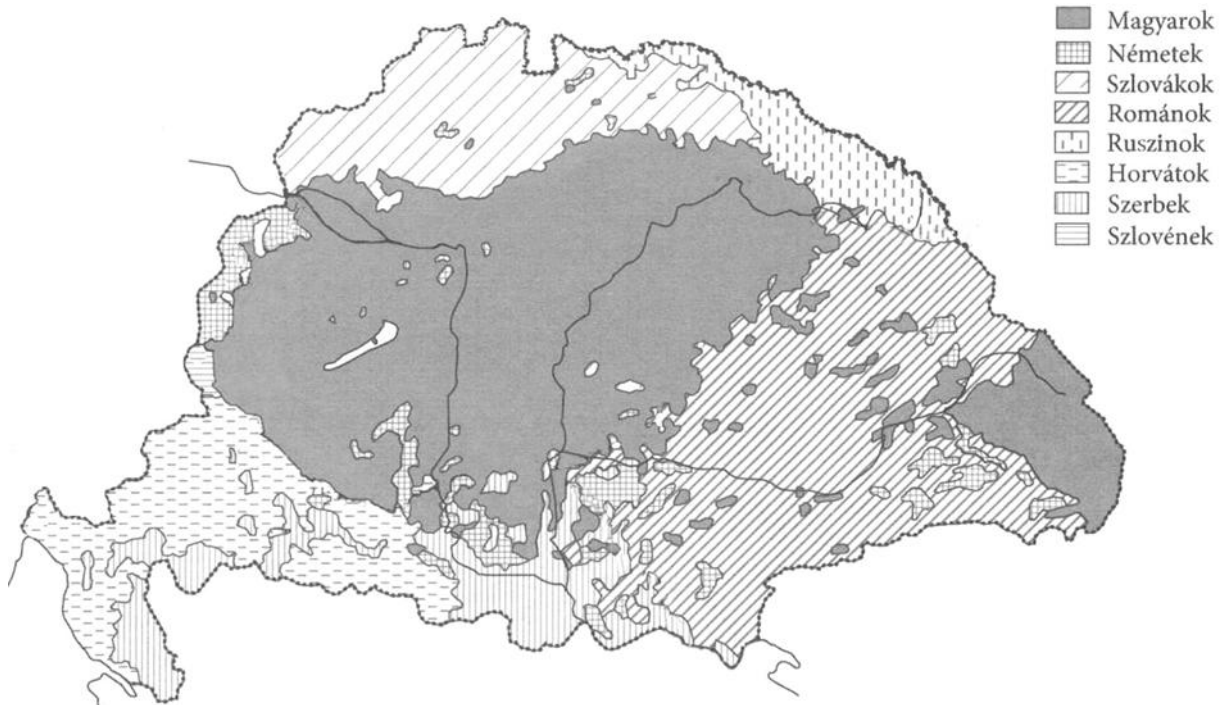
a) Mely nemzetiség növekvő lélekszámával szemben sürgetett „céltudatos nemzeti politikát” Bethlen István?

.....

b) Mely intézkedést érthette a „céltudatos nemzeti politika” kifejezés alatt Bethlen István? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A magyar nyelv államnyelvvé nyilvánítása.
2. A magyar nyelvű ügyintézés lehetőségének biztosítása a hivatalokban.
3. Magyar parasztok földhöz juttatása az említett területeken.

B) „Hat éve már hogy a földművelésügyi miniszter a haladás mécsével bevilágított a kárpátmenti hegyvidék félreeső völgyeibe. [...] A hazafias [...] [helyi] klérus [papság] önzetlen közreműködése [...] nagyban elősegíti a kitűzött nagy cél megközelítését, felépíteni a szegény hegyvidéki nép jobb jövőjét.” (Az északkárpátmenti hegyvidéki nép gazdasági helyzetének javítására irányuló állami segítő akciók évi működésének ismertetése, 1904)

A dualizmus kori Magyarország etnikai térképe

c) Mely nemzetiséghez tartozott a forrásban említett „hegyvidéki nép”? Döntse el a térkép segítségével! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. német

2. ruszin

3. szerb

d) A forrásban említett „hegyvidéki nép” körében nem jelent meg erős elszakadási törekvés a korszakban. Döntse el, mi lehetett ennek az oka! Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A magyar hatóságok durva fellépése miatt, ugyanis nem biztosították a nemzeti nyelven zajló alapfokú oktatást.
2. A forrásban bemutatott akció eredményeként olyan gyorsan asszimilálódtak a többségi magyarsághoz, hogy a korszak végére lényegében elfogyott ez a nemzetiség.
3. Az évszázados gazdasági nehézségek és hagyományosabb társadalmi szerkezet miatt nem alakult ki erős, a nemzetiségi célokat képviselő polgári-értelmiségi réteg.

4 pont	
--------	--

2025-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-4.9

A feladat a zsidó emancipációhoz kapcsolódik.

Döntse el a források és ismeretei segítségével, hogy a táblázatban felsorolt esetek melyik évtől váltak jogszerűen lehetővé vagy kötelezővé! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 1 pont.)

A) „2. § E hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetekre nézve különbség nélkül tökéletes egyenlőség [...] állapotot teremt meg.

3. § Minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségéi közálladalmi költségek által [értsd: az állami költségvetésből] fedeztessenek [...].

5. § A minisztérium rendelkezni fog, hogy a bevett vallásokat követő katonák saját vallású tábori lelkészekkel láttassanak el.” (1848. évi XX. törvény)

B) „1. § Az ország izraelita lakosai a keresztény lakosokkal minden polgári és politikai jog gyakorlására egyaránt jogosítottaknak nyilvánítatnak.” (1867. évi XVII. törvény)

C) „19. § Egyik [bevett] vallásfelekezetnek tagjai sem kötelezhetők arra, hogy más vallásfelekezetbeliek egyházi szertartásait és ünnepeit megtartsák, vagy hogy ezen napokon bármilyen munkától is tartózkodjanak. Vasárnapokon azonban minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka felfüggesztendő. [...]

21. § A hadseregben [...] minden [bevett] vallásfelekezet tagjai saját egyházuk lelkészei által részesítendők a vallásos tanításban és minden lelkészi szolgálatban.” (1868. évi LIII. törvény)

D) „1. § Az izraelita vallás törvényesen bevett vallásnak nyilvánítatik.

2. § Az 1868. évi LIII. törvény [...] rendelkezései az izraelita vallásúakra is kiterjesztetnek.” (1895. évi XLII. törvény)

Esetek	1848	1867	1868	1895	egyik sem
a) Zsidó többségű településeken a szombat kötelező munkaszüneti napnak nyilvánítható.					
b) A honvédség köteles zsidó táborigabbiakat (lelkészeket) alkalmazni.					
c) Egy zsidó vallású személy – ha az egyéb feltételeknek megfelel – szavazhat az országgyűlési választásokon.					
d) A zsidó hitközség iskolája állami támogatásban részesül.					

4 pont	
--------	--